

Виходить 1. кожного місяця
Серія В, ч. 4. Вересень 1948
Issue C, Nr. 4 — September 1948

МОЛОДЕЖИТЯ / YOUNG LIFE

The Monthly Magazine
for Ukrainian Boy and Girl Scouts

Молодежитя

Журнал Пластового Юнацтва

Leonid Bachynsky

4414 Brooklyn Ave.
Cleveland, Ohio, U.S.A.

... БУТИ ВІРНИМ УКРАЇНІ

Розділ із книжки «Велика Гра»

Кожна національна скавтова організація виросла на ґрунті англійського, Бейден-Пауеллового зразку. Й однакові для всіх основні засади завдань і методи. Головні обов'язки, закони, гасла — по суті ті ж самі, хоч інколи вбрані в іншу форму.

Але розвивалась і росла кожна національна організація на окремому своєму рідному ґрунті. Вона черпала силу та ідеї з того ґрунту, а ці сили та ідеї формувались з окремих історичних умовин з духом даного народу, з його окремих хотінь, потреб, традицій та народних патоменостей. І завдяки тому національні скавтovi організації витворили й зберегли своє притаманності, що проявляються не тільки зовнішньо — назовно, відзнаками, однотром — але й розумінням та відчуванням самої ідеї. Це було природне і необхідне. Не можна дивуватись, що напр. Північна Америка, маючи могутні, незалежну державу, але зате поважні труднощі з власними громадянами, що ламають право, з бандитизмом, що гуляє наявіт серед молоді і т. п., кладе настисні завдання скавктингу — виховати чесних громадян, а при тому людей, що підходили б до американського стилю життя.

І коли Франція створила окрему католицьку скавтovу організацію, то ясно, що в ній клауди особливу вагу на релігійності скавтів.

Кинула свою відбіток і наша історична доля на український Пласт. Ми всі відчуваємо, яке велике значення має для нас обов'язок служби Батьківщині, який глибокий його зміст, яка тверда необхідність. В історичному поході народів — політична незалежність, давно, від віків здійснена й закріплена в інших, — для нас усе це ціль у голубій дали. В нашій уні — останній крок походу, коли в других вона перший, від якого починають. Це дуже — дуже основна різниця, Вона — ясно — мусіла поставити цілі українського Пласти в особливому світі, мусіла

поставити акцент на вірності та службі Україні. І цю службу розуміють у нас багато ширше, поважніше, як у інших. Я сказав би, що через те ми сприймаємо цілу ідею Пласти значно глибше, як наші інколи брати-скавти: Меніше як забаву, а більше інвестицію. І я не знаю пластвової відзнаки, в яку так сильно їй органічно був би вплетений державний герб, як наш Тризуб у нашу пластову лелю.

Служби Батьківщині підпорядковані всім дальшим обов'язкам пластина. Це для НЕї в першу чергу пласта готовість. Для НЕї виховуємо людину сильну духовом, тілом і знаннями.

Ни скавтів, ні наш Пласт не ставить політичної чи партійної програми. Інколи вважають це його слабкістю, але це напевно велика його сила. Він дає людям України, а не партіям. Але кожний «головний» пластиун — громадянин, що вийшов уж з пластвової школи, може з користю проповідати в чесній політичній партії, що стануть добро Батьківщиною перед добро партії.

Юнак учається в Пласти любити Україну, свою Батьківщину, не через призму пульзу партійної програми. Він учається готовості працювати, жити, а коли треба рискувати життям для НЕї. Його глибока, чесна любов і його готовість дадуть йому завжди вичуття й міру правдивого патріотизму. Цей патріотизм — активний патріотизм — це наша юнацька ціль. Його довели вже українські пластиуни славно в двох світових війнах і в постійних боротьбах поміж ними.

Пластвової програми складена так, що вчинить від самого початку цього чинного патріотизму. Пластиуни пробіг, гутріки, свята — поступово вчать юнака, що там на Сході Європи лежить чудова країна, його Батьківщина, повна сонця, зелени і земного багатства, обведена кучерячими горами, прорізана бистрими ріками, заляє містами. Що там сіла колись слав-

Вхід до табору берхтесгаденських юнаків

фото: З. Елій

вою свою Українську Державу; що мас знову постати за їого, пластина, помічно. І дали, що там живе народ, якого її щілі членом, народ прекрасний, здібний, завзятій, що чуда творити вміє, але й погані старінки має; народ, що будував і руїнував, а повинен тільки будувати. І він сам — юнак має стати найзбройнішим членом цього народу і будівничим з найкращими будучими прикметами. Юнак зможе бачити свою долю на ті долі його Батьківщини.

Пластиучий — він стає сильний духом; це для України потрібна сила його духа. Він став сильний тілом: це для України його сила потрібна. Він набуває знання широкого, вміlostей, бистроти ума: це для України його потрібно. Він і вчиться бути особисто успішним у житті, щасливим, усміхненим: це Україні треба життєрадісним громадянам. Но які майбутні громадяни, така є держава. Він, юнак виробляє в собі «громадянські чесноти»: словоцість, сонісність, точність, дисциплінованість, послух своїй владі й законам і т. д. Такий — стане найзбройнішим гарантом українського правопорядку. Він — юнак — вчинить і привикне сповіщати чесно й сумлінно свій щоденний обов'язок на кожному пості, йа який покличе його Батьківщину, без слави, признання, чи особистих амбіцій. А життя чилю нас, що це інколи важче, як у хвилюному патріотичному захопленні рискувати життям. Тільки ми, склонюючись перед маєстатом наївціою жертви — життя, схильні забувати про часто рішальне значення буденого неефектового обов'язку. Та Пласт щинить їого і виховує для нього. Батьківщина інколи — в переломових для НЕї хвилинах — вимагає готовості вмерти для неї; але постійно, щодня вимагає готовості жити для неї. Одне й друге — патріотизм.

Але гарячий, щирий патріотизм не замінить пластвовані виду на пирійкові світ, що за межами рідного краю. Шляхом через свою Батьківщину, він, разом зі скав-

З вишкільного табору у Вінцері (1948): Вивчають Картографію

Фото на титульній сторінці:

Пластиunkи у мандри

фото: З. Елій

ПЛАСТУЄМО . . .

(Допис із Бельгії)

ЛІЧЕВОД
ІСКОНОВИЧІ

Ми в Бельгії. Група українських старших пластунів, що приїхали на нове місце проживання з що початком академічного року 1947. Всі студенти і всі студенти усімо на ловенському католицькому університеті. І пластиусмо!

Тут похмуро. Мало сонця і часто падають дощі. В зими мало, а то й зовсім немає снігу. Рівнини, хіба денеде горбики. Всюди мурвані доми з червоної цегли. Всюди червоний колір. Улюблені краски бельгійців — це й ті, що національного прапору: чорний, жовтий, червоний. Найбільш консервативна країна Європи й здається світу. Елегантно поівірані пані таки сильно немодно мужчинам. На кожному кроці монахи в довжезін рясах; іх багато і їх значення в Бельгії велике.

» М а л і р о з б и ш а к и «

Багато й пластунів. Їх зустрінетьте всюди: на дверціах, коли готовуються в дорогу, на вулицях як співають пісні, на спортивних виступах, в концертній залі, на університеті. В широкочепих капелюхах, в дещо задовіліх як на наш смак штанзатах. Це — як іх залобки називають в Бельгії — малі, присміні розбішки (переклад дослівний!). Їх люблять і допомагають на кожному кроці, симпатія до скавтів зовсім очевидна. Шанюва-

нані дому зовсім не здивується, коли нараз побачить в своєму мешканці гурт «шпінголетів», які шукають охорони і прикриття перед групою, що наступає. Вона лише поблажливо усміхнеться й попросить провідника групи зважати на посуду й начиння. Очевидно воно не все помагає і в багатьох випадках господина стас безрадна, коли ще й бачить в очах юнаків щирі жалі за не сумисне зроблений вчинок. Вона вінці меланхолію усміхнеться і скаже: «Ну щож . . . а все ж таки гарні хлопці! . . .»

Без сотника з Бельгії до Швейцарії

Іх знає і поліція, а наявіт прикордонна сторожа. Вони одначе ставляться до «малих присміні розбізьїв» доволі поблажливо. Так напр. минулого року гурт університетських скавтів домовився пропустити: хто без броши в кишені в часі 24-х годин найдальше заїде чи заїде від місця виходу, чибо з Ловену. І знаєте який був рекорд? Один ст. пластун опинився в Швейцарії! Діставши до границі, звідтіль за допомогою приграничників автомобіль дальше. Одержав нагороду безплатними вакансіями у Франції. Історія набрала розлогу на цілу Бельгію і довго не сходила із сторінок преси. І добре пропаганда для самих скавтів.

Знову ж, напр. після закінчення війни, бельгійські скавти відіграли першорядну роль у політичному і широкому громадському житті. На доручення уряду проводили вони пропірки осіб, що співпрацювали з нацистами-імімістами під час окупації, робили слідства, служили технічним апаратом до виконування найбільш складніх і гучніших питань. Вік'я-залишили знаменито.

В чимось і пластиусмо

Шо робимо ми — українці? Пластиусмо! Стараємося в якнайбільш вірний спосіб проводити пізні діяльність старшого пластунства: праця над собою, праця в Пластом, громадська праця поза Пластом.

3 життя скавтів: будують міст із палиць

фото: «Jamboree»

Леся Храплива
Лісова Мавка

В а т р а

Розкотилюся зорі над нами
І розміряється ніч чарівна
І всміхається ватра зірками
І тримтіть у просторах весни.

I сердя біла ватра у кругу,
Повні мрій, повні зір і весни;
Пластові походилися друзі
Про юнацьку розказувати сині.

Мі зійшілися, повні віри і сили,
На порозі нового життя.
Вже нам пішки вже відкрились,
Мерехтиль вже далека мета.

Во житті нас суворе й чарівне
Вже смеється, вже кличе, манить ...
Во підемо в змаганнях нерві, і
Щоб в змаганнях співати і жити!

I коли на чужині, в дорозі
Буде сум, буде біль, буде жах,
Не зтасатиме в лютій тривозі
Ясна усмішка в нас на устах.

I коли будуть хмарі над нами,
I покриться мрікою шлях,
Причаруємо сонце піснями,
Щоб світло на наших стежках.

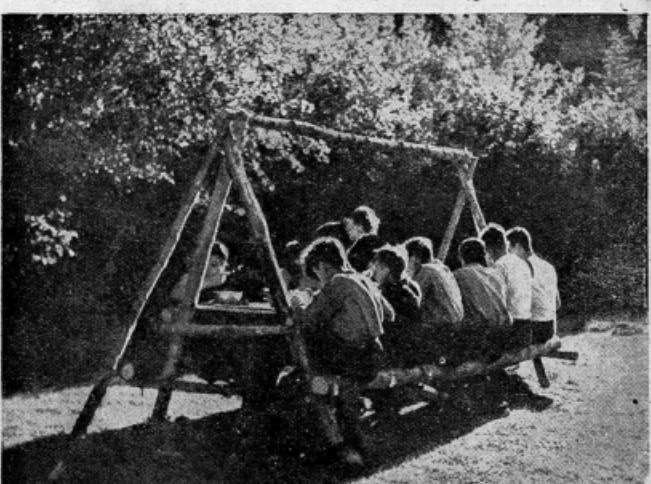
Бо шепочуть нам зорі над нами,
Ясна ватра і ніч чарівна,
Що повернеться ще, з пластунками,
На Україну цвітиста весна!

тами світу, хоче будувати краще його завтра. Він член світового братерства скавтів, з якими має — пластовим способом — спільну мову. Скавтинг хоче, щоб ця спільна мова й те братерство не погасло навіть, коли політично станули б скавти різних націй до боротьби проти себе. Напіваки — в таких саме хвилинках, братерство скавтів могло б помогти рішавати спір без засобів негідних людства.

Нова праця
про ідею й методи пластиування:Др. Юрій Старосольський
«В Е Л И К А Г Р А»

Багато ілюстрацій, з оригінальними ініціалами
арт. мал. проф. С. Судомори

Ціна 3.— DM
(Закордонно 1 amer. долар)
Набувати у Висилковій Станції Кооп.
«Пласти»
Авгсбург, Сомме-Касернє, Б. Л. 1.

3 життя чужих скавтів: Обідають.

фото: «Jamboree»

Над собою — вижуємо і гризemo
майже ненависи французьку мову. Ненависину лиши в початках, коли наше
знання ще було несистарчальним для слухання вкладаю і праці в студіях. Тепер
вже майже з насолодою читамо й навіть
пишемо. Во є певні успіхи. Вивчаємо тех-
нічні матеріали. Іх багато, бо програма
університету незвичайно обширна, може
навіть дещо забагато теорій, а зрештою
це справа індивідуального підходу. В
кожному разі, система зовсім інакша, як
в Німеччині, можливо ї що подібні гімна-
зійного життя; необхідно систематично
ї послідовно працювати. Для осагнення
загального знання поза студійним фак-
ультетом, відвідуємо величезну універ-
ситетську бібліотеку, власну бібліотеку
лювеської студентської громади, як і
читаємо книжки власної пластової бібліо-
теки. А так! Маємо і таку, які встя-
гли спільні зусиллями «згорнізаувати».
В ділянці світогліадового мислення й ви-
роблення характерів багато теоретизму —
беремо участь в чисельних рефератах
ї дискусіях, читамо відповідну літературу.
Іак висліди — це важко сказати.
Дасть осуд життя насільки ми до нього
підготували й відповідаємо вимогам.

Не забуваємо в жодному випадку й за
фізичне виховання. У Люден, чудовий
Інститут фізичного виховання, в ньому
ми два рази тижнево. Вправляємо лег-
коатлетику (біг), граємо у відбівницю
коша, столовий теніс, плавасмо. Не на
останньому місці шахи. (Б'ємо бельгій-
ців!).

Свого діб'ємось!

Яка праця в Пласті? Формою відмінна
їд та в Німеччині. Проводимо пластом
сходини — їхня форма дуже вільна, ра-
димо як розвинуті проще, як дійти самим
до рівня, як виплинути на окруженні. Три-
масмо з'язок з дрізами в Німеччині та
Австрії, листуємося з чужинцями. Час
від часу проводимо спільні зустрічі з
валонцями, співаемо з ними пісні, об-
серуємо їхній працю, критикуємо змісто-
вість!

Поширюємо пластову ідею. Дописуємо
до власних часописів в Бельгії, основуємо
пластові частини, даемо поради із
власних надбань. Брак виховних мате-
ріялія і намагаємося передрукувати деякі
видані речі. І діб'ємось свого! Пластуни
мусять стояти на висоті завдань!

В громадській праці не хочемо теж за-
лишатися позаду. Активно допомагаємо
в розбудові Студентського Дому, беремо
участь в загальному громадському житті.
Правоюмо в Пласті, ЦСУС-і, НаСУС-і,
Обнові. Виконуємо ділові зв'язки й масмо
декі незалежні вісліди. Заразом же
ведемо скромну журналістичну діль-
ність: видамо стінну газетку, дописуємо
до часописів. Змагаємо до успіхів і пи-
номаємо чимарі вище.

І готуємося до походу!

Деколи згадуємо все, що залишилися
там на постах. Читамо про наші табори,
зустрічі, з'їзи і жалімо, що ми не з вами.
Оглядамо фото із нашого пластиування,
переглядаємо наші журнali й видання.
І так хотіли б бути разом. І пригадуємо
собі, що ми в осібливих умовинах,
що поза праці велике ї широке. І обіця-
мо собі — нашою працею над собою, для
друзів доказати наше пластиування вироблення.
Пінемо до вершин, вибираємо на
мандрівку по вершинах духа й готуємо
до походу...

НА КУРСІ МОРСЬКОГО ПЛАСТУВАННЯ

(Закінчення)

Перші прояви морської хвороби.

В пристані ждав черговий гурток на
вправи й давав прапорцями знаки, що
засовуємо. Ми прискорили ізду.
Відомо мовою поїздки на яхт до сірого
мольо, силуго розгону легко закрутити,
опало з лоскотом головне вітрило й про-
відник гуртука на яхті вправно рукою
кінчук на берег лінву, яку підхвітити про-
відник групи на березі й справно зав'язав
Її причальним вузлом на стовпі.

Ми вислили на берег, що гуляв під ногами, наче бочка, що котиться з горбіком.
І втратив рівновагу й скатився за при-
бережний стовп, щоб не впасти.

Це перші прояви морської хвороби —
засмілився ввічливо провідник гуртука. До

Із вишкільного курсу впорядників
гуртків морського пластиування
Містер Монне готується з пластунами

Фото: М. Калинич

цієї перевинності теж треба привикати —
додав трохи самоневірою.

В мені дріжав кожний нерв, м'язи
були наче нап'яті лінни вітрильника. В
ухах мені гуділо й я був немов заморо-
чення.

За хвилину відчалих яхт з наступ-
ним гуртком, а я з хлощами підів із
модерно війнуванням доку, щоб під про-
водом інструктора ст. пл. Войти оглянути
човни, що на більзах звалися з високої
стелі. Tam побачили ми різні типи човнів
від каляк, канюкі, однодобової, трособо-
вій д'єв'ятьособової регати почавши
на модерніх вітрильниках різного типу
скінчили. Човни можна було оглядати
зверху й із да. Всіх дивувала величина
могутнього кілья у порівнянні невели-
ких вітрильних човнів. Інструктор
обяснив призначення кожного човна. З
бліскучими очима хлопці та їхнього
глибокого заінтересування можна було
вчити непереможне бажання — стати
коханими спрважніми моряками на своєму
Чорному морі.

Плавати і рятувати

До вечір залишилося тільки одне до
виконання: показ практичного ряту-
вництва. І відтак. Такий показ перевірив був
уже, як це мені висновав командант курсу
— німецький інструктор на «Фольксблайд»
в Мюнхен-і, де учасники курсу діста-
вали лекції стилевого плавання, але цей
показ треба було ще краще завершити
здобити більш прогладженим. Рятуваль-
на служба скочувала і вів під час курсу ст.
пл. Генкіо, що попри свою неавтоматичну працю
бунчукачного курсу, мусів виконувати функції інструктора в різних ділянках
морського пластиування. Очей високий,
кріпкі будови ст. пластиун, провідник 1-
го См. Гурту УСП «Чорноморець», зі спо-
коєм в очах, появившихся на ліховині
з допомогою бой, себто рятували-

ного колеса. Показові приглядалися всі
учасники, запам'ятуючи кожний рух ін-
структора. Біле моряцьке колесо летіло з
шумом з рук інструктора на цілу дов-
жину лінни й падало на воду. Показ по-
передило докладне з'ясування з чого
зроблено бой та в яких випадках й ужи-
вається.

Писар оповідає

По вечірі в попросин-писаря курсу ст.
пл. Мімі, щоб мені розказав дещо про
курс, його завдання, ціль, засоби і орга-
нізацію.

— Біха зачім від кінця — сміючись
та показуючи при тому біль зуби говорив
рухливий смагливий, повний сил і жу-
жецької краси, пластиун. По фактично
організації цього курсу була його початком.
Сміттійний гуртук ст. пластиунів
«Чорноморець» під опікою скм. о. Во-Ган-а
одержав долучення від Команданта Пла-
стунів відбулося курс, який мав за ціль
початкував вищі впорядників для гуртків
морського пластиування в юнацтві.
Продовженням цього курсу є доклад-
ним теоретичним і практичним вивчен-
ним всіх ділянок морського пластиування
потрібних для впорядника морського
гуртука — мав бути вищіально-водний та-
бор, що відбудеться в літі ц. р. на Валь-
хензее в околиці Міттенвальду й Кохело.
Розуміється, що із завданням і цілью цього
курсу і майбутнього табору буде дати
впорядників актив для частин морсько-
го пластиування, що колись, якщо на
це дозволять обставини, змогло б перейти
в окремий пластовий улад, але тут на
еміграції це незвичайно важко, та й не
має причин співтиця. Наїпремієр про-
відницький актив — це наша найближа
вільна гроща.

Моральні й матеріальні засоби

— Якими ж ви засобами користуєтесь
— запитав і зацікавлений таким держ-
звитником із військовим ставленням справи нашими
пластунами. Ви ж можете мати якісь суб-
венції, або щось подібне, це ж коштує
великі гроші.

— Правда, коштує — продовжував
свої релікції ст. пл. Чорноморець, ale наз
на зустріч пішла Булава Команданта Пла-
стунів, прислачуючи аж два «кер-
атети», маєтник відпустив нам «штанд-
дар» за дурно, а решту видатків покри-
вають учасники самі. Самі привезли теж
харчі, треба було тільки купити барабо-
ло. Шо ж до інших засобів, то для
практичного вишколу ми маємо кілька
човнів, типу «штурмбет», до яких ми
доробили весьла. Масно теж один моторо-
вий човен, теж як самого типу, що є
з гордістю нашого гуртука і основою мор-
ського пластиування, бо це зовсім щось
модерн і практикане на всіх морях
ї віні один, випозичений у німців на Валь-
хензее, що легко вміщує 20 осіб. Нічого
з цієї флотилі у нас не має на цьому
курсі, бо перевозування човнів з місця
на місце, дуже й є скідальні. Щодо мораль-
них засобів, які немісце важкі, які
матеріальні, то ми маємо з'язок з капі-
таном-лейтенантом Української Держав-
ної Флоти Св'ятославом Шрамченком,
який хоч і запрощений на ліховину
циєю курсу, як ж не міг прибути, бо
репреходжений виконавцями своїх обіяз-
ків. Цей, усе молодий духом, наш морсь-
кий старшина, помагає нам цінними ві-
зивками й матеріалами, що тісно пов'-
зані з українськими моряцькими тради-
ціями.

цілями, не згадуючи про чисто фахові речі, що іх ми теж вивчали з підручників англійського й американського морського пласти. Ці підручники достачтали нам матеріалом для видавання нашого першого в У.П.У. мореплавського часопису, якими є наша «Бібліотека Чорноморця», що входить неперервно чи є інструктивним журналом для самих нас і заинтересованих у цій діяльності. Користуємося теж і німецькими фаховими підручниками. Це видавання конспірує нас, головною відповідальною й начального редактора скм. О. В.-Ган-, багато груду й клотому. Немало турбот приносить нам теперішня панування криза. Але ж що це все значить супроти великої мети, яку ми собі обрали і вирішили за всяку ціну до неї дійти... — Так — призначав я цим реальним мрійникам, ваш підхід що справи й ваша ідеїйність при таких мінімальних засобах направду гідні подніти. Але таке ставлення сприяє доношенню завжди до наїмичної цілі. Ми в організації своєї майбутнього державного життя направду робимо мінливі кроки.

«Чорноморська» традиція

— Нам приходилося б не все незначайно важко, закінчував ст. пластуні своєї інформації, але нам в усіх справах допомагав наш Командант скм. Оріон, член 10. К. УПС «Чорноморці», що колись як і тепер відзначався і звелівавши морських пластунів. Наш Командант є сьогодні старшим членом цього куреня, вкритого словом, що з часів давнішого Пласти, підомого в добре зоріанізмін і ведених видних таборів в Манастирку к. Іскакова над Дністровом та зі штрафетного бігу зі землею, скріпленою кров'ю борців, що впали на Лисоні, аж до Львова під час Зелених свят, що І саме скм. Оріон, тоді ще ст. пластуну, вручив пластовому духовнику о. проплатові Кунинському, який тоді правив помінальні Богослуження на могилах борців на Личаківському цвинтарі на Львові. Сьогодні перевіяня веденням цього морського пластиування скм. О. В.-Ган, теж член-Куреня «Чорноморці» й основник нашого самостійного турту.

Ватра на воді

Свисток чергового перервав нашу цікаву розмову. Таборовики уставлялися з дзювів невеличкого мольто до ватри, побудованої на воді. Підпалили її провідники гуртків під спів пластового гимну. Ватра, розгорнута на малій дарabi палахкотгла радісно й злизувала полум'ям дрібний вогорот. Полуденно-східний лігт зінімав малі хвили, що колихали дарбою і від цього гойдання плигали багряно-чорні гірчи по плесі озера. Пластове братство зискуло гутірки команданта курсу про погодожок по польських водах, а поїм, усі дружно заспівали пластових, стрілецьких і моряцьких пісень. Були теж цікаві веселі скекі, в яких найбільше цікаво, ѹк звичайно, булаві табору.

Ця ватра залишила в мені незатерте враження. Я вперше в житті бачив ватру воді чи мені незвичайно подобалося, а було якесь зовсім інше як пластові мати на суходолі.

Ватра догоряла й враз із тим зачиналася програма. Пролунав тихий наскрізь «позир», а зараз за тим гостре «стрінгі». Участники стали в лаву. Задалека слімали охоронні світла суден у порті: «Л., жовті, червоні зелені. Десь далеко піділля львомогівізі...»

Останній рядок я рефери пісні «Чорноморців», що саме почали її співати юнаки, полівни тихо по плесі й застриг у вічній імлі. Ці слова будили дивні рефлексії:

Ми живем Батьківщині на славу, ще бурлить в нас козацька кров,

Пластуни-Чорноморці ми юні, до походу юні в кожній готові.

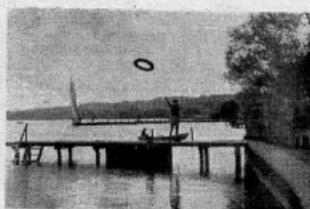
Молодим, повним фантазії й уяві юнакам увіжались далекі походи. Баш-брор співана пісня виявляла охоту хоч би й зараз піти в поход, щоб Україні здобути омріяну державу. Наче складачі обіг, співаючи рецитували юнаки:

Україно, геройський наш краю, ми для Тебе живем в борботі,

Нашу юність і силу і труди, ми приносим жертву Тобі.

Моряцька служба важка і тверда

Судинні лазні юнаків. Спущений прапор. Полудне. Останній удар стійкового в гонг. Командант курсу декорує остан-

Із вишкільного курсу впорядників гуртків морського пластиування 1948

Вправи боє

Фото: М. Калинич

нього участника курсу таборовою відзначкою — на гранатовому трикутниковій білій, мов лебідь, вітряльник.

Останнє слово команданта:

... На цьому курсі ми дали вам все, що було передбачене в програмі, все що потрібно для зрушення вашої ініціативи для дальшої праці над собою. Повертайтесь до своїх станцій та готуйтесь на вишкільний морський табор. Ваша служба в майбутньому важка і тверда, але України найважчий труд і най隽ердча праця — солдаті. До цієї служби кілька часів поневолена Батьківщина, зовсім Пласт, щоб так сповнити святій обов'язок супроти Україні. Вона покладається на вас гарячі надії».

Під час останньої грошової реформи в Німеччині виявилось, що пластові частини і з'єднання передержували в себе чималі готівкові суми, не зважаючи на те, що вони були обов'язані відроджувати їх до Центральної Пластової Каси. Надіслані вони в останні дні перед зміною валюті аж пізно і дали можливість відновити забезпеченість їх перед дезvaluючією. Навіть у найкращому випадку, значить коли можна їх було вимінити у відношенні 1 до 10, Пласт має через такі спілзення великих втрати в порівнянні з іншими користями, які можна б було отримати, якщо ці капіталі були спечено — вже кілька місяців тому — передані до Центральної Пластової Каси.

На майбутнє — в більш-менш нормальних господарських умовах — соціальні зібрані в Центральній Пластовій Касі зростуть у сотки марок і дадуть змогу, наприклад, фінансувати все нові пластові видання, такі потрібні пластунам на місцях. Тому обов'язком усіх пластових частин і провідників передавати їх, навіть найменші грошові суми на збереження до Центральної Пластової Каси.

У Висилковій Станції Кооперативи «Пласт»,

Українська Пластова Колонія, Автогур, Сомме-Касеріне I. можна набувати такі видання:

1. **Англійсько-український Словник**, проф. Лева, і Верб'яного (знижена ціна) ... 6.— ДМ
2. **Українсько-англійський Словник**, проф. Лева, і Верб'яного, I. частина ... 8.— ДМ
3. **«Ріккі-Тіккі-Такі»**, Кіллінга ... 0.50 ДМ
4. **«На сліді»**. Журнал Пластового Юнацтва, Ч. 1, 2, 3, 4/47 і 1, 2, 3/48 по 0.50 ДМ
5. **«Молода Життя»**, Журнал Пластового Юнацтва, Ч. 2/48 ... 0.50 ДМ
6. **Записки Українського Пластиу**: «Впоряд», «Шлях Пластиу Новака», «Ідеологічні основи Сеніорського Руху» ... по 0.50 ДМ
7. **«Молода Життя-Малі Друзі»**, ч. 4/48 ... 0.40 ДМ
8. Старі числа «Пластиу» я «Юнака» ... по 0.50 ДМ

З АЛЬПІЙСКИХ МАНДРІВОК

(З блок-нота самотнього мандрівника)

Приїхали ми до скельних шпильів чужинників гір мандрівниками з далекої країни. Принесли з собою пахощі зелених полонин, задуму дрімучих борів і розмірність невгаваніх шпилотів. В наїніх очах сріблистими вібліслями потоки роздзвоняють й радісні, як наша безжурна молодість. В наших сердцах співів і перелини далеких трэмбіт. Принесли ми з собою завзяття непокірного, безпинного кроукування.

... і розкіслюють нам нові обрії. Вийшли раз на високі шпильі, їдемо від перемоги до перемоги. Над трудами її над нами синими. Загартувалося наше тло й наш дух. Не ліктає нас іні чорна гроза, ні бурі. Кола бронзові від сонця несемо під супротивні ударі — і стіймо міцно на ногах. Наши бо мязи пружкі і наші душі сміливі. Не ляжкоємо ні глибочених пропастей, ні шпильі, що гострими мечеми врізується в голубіть неба. Ідемо від перемоги до перемоги, все вище й вище, все ближче й ближче.

Стіймо на шпильі в молитовному захваті. Довкруги нас гармонії стиліз і форм. Буйний ренесанс поруч маєтатичного бароко і стрільчастого, як мрія, горотику, а над ними глибока синя і білі баранчики хмар ... Стіймо заціловані сонцем, сп'янілі прозорістю тиши. Літгепіль вітереч наспіве ніжніх, ледве чутних мелодій, що бріннати нотками первісності й вічності. І роздзвоняють наїї серці мовчанкою святинного зосередження.

Увійшли ми серцями прочан в найвеличнішу святыню, не людськими збудаваною руками. Пріпадаємо молитовним захватом душі до холодного каменя, різбліченого радістю сонця і п'ємо спрагненими устами прічастій голубій далечі. Молитви — невисказаними словами, співавоєм пісень невиспіваними молитви-поділами:

Благословінні ті, що їм дають ласку незайману красу оглядіть. Благословінні холодний камінь, що руки об нього розінтяться. Там, де краплинки крові падають, там цвістимуть білі квітки. Благословінні ячмінні орли в недосліжних висотах, бо умно розкривають все далечі обрії. Благословінні величі смерті мандрівника, п'яного красою, во він золотисті стежками вдалечі далекі проходять ... Благословінні тим, що на нас поклонятимуться Величі ...

Ю. Федорович

З чарівного по рідному Краю

В Чернігові — столиці Сіверщини

Швидко промінув час у Києві. Оглянувшись на гойловищі в ньому, побачивши пам'ятки величі нашої минувшини, ми відчуваємо що пристрасні бажання вчити більше ї більше, бачити на власні очі всю красу нашої Батьківщини, пам'ятки рідної культури — смідів невимирої слави.

У мене виникла думка, жваво підхоплена іншими, поїхати до Чернігова, паролювати і цю подорожжю закінчити нашу першу екскурсію по рідному краю.

Наши керівник склавши цю думку, додавши, що насамперед він познайомить нас коротенькими з історією цього славного міста.

Місце, де розташовані Чернігів, було людським селищем ще за доісторичних часів. Чернігів — столиця Сіверин, українського племені, що сусідувало з полянами.

Коли Володимир Великий остаточно об'єднав усі українські племена в магутну державу, Чернігів теж увійшов до її складу.

По смерті Володимира (1015 р.) почалася війна між його синами. Переяріг Ярослав Мудрий, який, однак, поділився владою з братом Мстиславом, що до того відіїхав у Тмуторкані над Озівським морем.

Ярослав Мудрий дістав усі землі на захід від Дніпра, а Мстислав — на схід, зробивши столицею свою Чернігів.

Брати жили в згоді, а по смерті Мстислава Українська держава знову об'єдналася під владою самого Ярослава Мудрого.

Осебільно процвітав Чернігів у XI ст. під владою Ярославичів. Із кінцем XI ст. руїнованій половині, занепала у XII ст., спалений татарами.

Північний сусід — Володимирське князівство — скористалося із занепаду

Чернігова й захопило його в XIII в., але незабаром Чернігів увійшов до складу Литовської держави разом з іншими українськими землями. Далі в XIV ст. Чернігівщина опиняється під Москвою, але на дійкий час Її знову прилучено до Литви. Від Богдана Хмельницького Чернігів у складі Козацької держави.

Свіген Маланюк

Зелена Сіверщина

(Із триптиху «Батьківщина»)

Зелена Сіверщина — там вітри гудуть тисячолітнім ладом Слов'яна. Поліками йдуть дружинники-роби і пісня їх висока і соснова.

Дудніть в лісах незнамі пліхи і враз — горбата дзвін Піоніров'я. Там відриті подув гострій і сухий, що пахне полином та крою.

І от земля — не золото, а міль, і небо — не блакит, але — зализо, і під зализним небом клекотить пророчий крик.

І в нім-проклін і визов.

21. 8. 1938

Із збірки «Перстень Полікрана»
Львів, 1939

Сіверщина — територія сіверського Князівства (на півночі України). Колись займала пони базесів Десни і Сули. Головні осередки Сіверщини — Чернігів, Переяслав, Любеч. За км. Ольтерда Сіверщина належала до Литви. В 1503 під забрала Москва і 1634 року підступила Польща, яка створила тут чернігівське воєводство.

Кatedra Спаса в Чернігові, XI ст.
(Із книжки: В. Січинський «Архітектура старокнязівської доби»)

Отже, з цього переліку видно, як багато довелся пережити, зазнати Чернігову.

Сонце вже кидало скісне проміння, коли наш пароплав виправився.

Кілька кілометрів пізвівши Дніпром, з хвилями якого тяжко боротися нашому невеликому пароплаву. Його машини йде повною ходовою, але все ж проти води рухається повільно, і довго-дово мілумосьмо ми будовим краєвидом Киси, розкинням по горах.

Пароплав зуперта ліворуч: ми залишили Дніпро й пізвівши його сестрою — Десною. Вона набагато менша, далеко спокійніша, я, б скажу, сумніва. І правий і лівий береги піщані, рівні, не спраплюють такого враження краси я сили як правий високий берег Дніпра.

Сиділи на облавкуми зрозумілою, заглуочую бачене, чекаючи нового і мілумосьмо берегами тихої річки, порослими лозою. Де-не-де майже під самого берега стоять гаї.

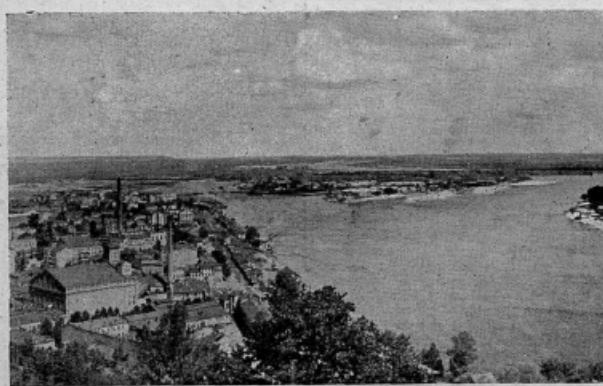
У всьому почувався подих осені: у особливій прозорості рідного неба, який м'який типі наскло, порушуваний часдо-часу паролюванням гудком та командними висуками, у втомленій ласкавості хвиля, що хлюпотуючи в береги, «об паролав ...

Чар осені особливо чудовий у нас на Україні. Ідемо поводи, бо обережно оминаємо мілини, а іноді прізуємося в них, і тоді починається метуща команда.

Пароплав спиняється коло м. Остра. Наш керівник говорить за дуже цікаву пам'ятку XII ст. в Острі, так зв. «Юр'єві біжниці», в якій збереглися цікаві фрески.

Пізнього вечора прибуваємо до Чернігова. Стомлені подорожжю зараз же лягнемо спати. Прокинулися рані, юношів, ідемо оглядати місто. Починається від річки. Просто перед нами високий вал, на якому стоять старі гармати.

Це пам'ятки Полтавської «баталії», які Петро I залишив тут на згадку багатинам про їхню поразку, залишивши їх символом московської перемоги й перестороги.

Вид з Києва на Лівобережжя і далі Чернігівщину.

фото: Л. Якушевич

Апендиц II'ятиницької церкви в Чернігові,
XII. ст.
(Із книжки: В. Січинський «Архітектура
старокиївської доби»)

Сумно дивитися на ці мертві, але красномовні символи нашого пригнічення, нашої неволі.

Ідею далі натралляємо на цікаву будову — «дім Мазепи», збудовану десь наприкінці XVII ст. Велика будова стоїть самотньо. Виконано її в стилі українського бароко, уже відомого нам з Києва. Тут, як кажуть, містилася військова канцелярія славетного гетьмана. У середині зайти не можна, бо будинок обернено на скелю.

Приємно до будови княжої доби — Собору Спаса (1651 р.), засновником якого був князь Мстислав. Церква набагато менша від величної київської Софії, але має теж великий інтерес головно своїми архітектурними формами. У середині Собору, якому довелося багато пережити, залишилося мало від давнини, зісунутій обернено на скелю.

Московських правителів часів царата мало цивілізації української пам'ятки, через що реставатори ставилися до своєї роботи дуже недбало, а часом і злонічно, наприклад замазуючи фарбою просто старі фрески. Спадкоємці царата совети пішли далі, закривши просто Собор.

Старих церковних будівель у Чернігові чимало. Серед них найцікавіші, крім Собору, церква Вориса й Гліба (1120—1123), Успенська церква Єлецького монастиря (1660 р.), П'ятиницька церква XII в., надзвичайно споріднена будови. Усі вони, якщо не зруйновані, то закриті советами в надії, що непблагатаний час довершить руйнацію.

Розквіт нашого будівельного мистецтва — українське бароко — репрезентують такі будови: головна церква Троїцького монастиря (1679—93 рр.), згаданий «дім Мазепи», Катериненська церква (1715 р.), дія духовної семінарії, побудований наказним гетьманом Павлом Палуботком.

І ці церкви закриті, руїнуються рукаами ворога й часом. У будинку семінарії розміщене якусь советську установу.

Коли царят знищив гетьманський устрій на Україні, Чернігів обернено було на «зуберніальне місто». На початку XIX ст. для губерніальних урядів побудовано низку будинків у модному тоді стилі ампір.

Славища Чернігів колись музей В. Тарновського з численними збірками козацької старовини: тут була найрізноманітніша зброя, клейноди, одяг. Окрім відділ був присвячений Т. Г. Шевчен-

кові з його автографами, малюнками, різними виданнями творів.

«Рационалізуючи» життя України, совети частину зборів передали до інших музеїв, частину, звичайно, знищили, і одни з найцінніших музеїв нашої старовини занепав, захирів і втратив своє значення.

У культурному житті України Чернігів завжди відігравав велику роль, змагаючись навіть з Кіевом.

Це року 1646 тут видано першу книжку «Перло многоцінно» К. Транквілюна Старовецького, а р. 1679 заведено друкарство.

60-ми роками минулого сторіччя у Чернігові жили і працювали наші славетні батьки Леонід Глібів, що видавав до місцевої газети додаток українською мовою.

Євген Фомін

ПУТИВЛЬ

Високий вал і Сейм — ріка преславна. Тут в давні дні гостялися мечі, ридала тут прекрасна Ярославна, з походу князя Ігоря ждучи.

Ій чувся шум, падіння коней, зброй, здавалось, їй, що в дальному краю загинула кінь, і воїн-герої упали з ним в нерівному бою.

Сама, одна. Яка незмірна тут! Течуть стежі, мопи мутні ручай... Любов глибока до героя-друга співцем відбита в образі П.

1935 р.

Із збірки «Лірика»,
Київ, 1941.

Путівль — один із менших книжних міст на Посем'ї, згадуваний часто в поемі «Слов'о о полку Ігореві». Відомий від 1146 р., коли належав сіверському князеві Святославові Ольговичеві. В XIV столітті перебував під пануванням Литви. Від 1500 року відійшов до Москви. Сьогодні місто глаухівської округи (Глаухів — окружне місто на північний Чернігівщині, у XVIII столітті столиця українських гетьманів і т. зв. Малоросійської Колегії.) У Путівлі сьогодні 90,7% населення — росіяни.

Щоб кожна Юначка і кожен Юнак могли набувати її читати

Журнал Пластового Юнацтва

«МОЛОДЕ ЖИТЬ»,

знижуємо його ціну

на 0,50 ДМ

Річна передплата — 6.—ДМ, вже з поштовим поштом. Закордоном 2,40 амер. доларів, або їх рівновартість чужою валютою.

Тут же прожив другу половину свого життя й помер Михаїло Коцюбинський. Саме тут він написав і свій видатний твір «Фата мorgана», що змальовує українське село напередодні і під час революції 1905 р.

Року 1913 поховано на Болдиній горі славетного письменника.

У Чернігові залишилися також могили Л. Глібова й О. Марковича.

Ще до революції в Чернігові було багато українських гуртків, зокрема молоді. Таким гуртком керував і М. Коцюбинський.

Тутешній семінарію закінчив і колишній після Навроцького Тичина, інші прийшли «співіце» найголівніших ворогів України.

Щодо темпів життя, то Чернігів дуже відстад від свого старшого брата Києва. Це цілком старосітське місто.

Крім двох-трьох шумливих (і то не дуже) торговельних вулиць у центрі, усі інші тихі.

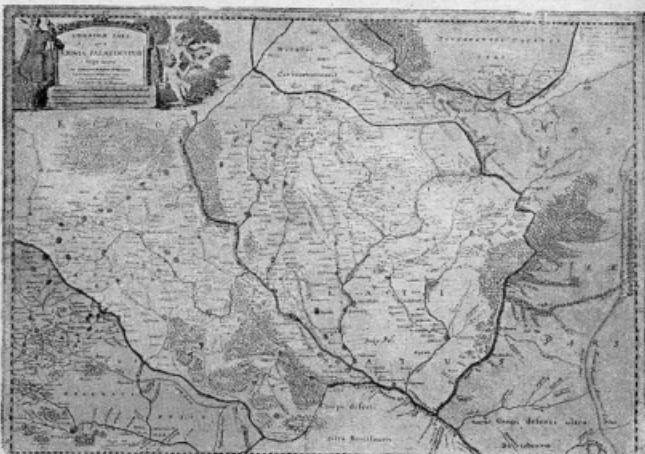
Одноповерхові здебільшого будинки з очетні деревами. Тут і рідні тополі, і широкі липи, і клени, і журні верби.

Довго блукали ми тихими вулицями старого українського такого спокійного міста, що живе минулім.

Уже пофарбовані багатими кольорами осені золотувими, то червоночим спокійно щелестять дерева — «все збуďтеся і все мінє».

Мінє й ворожа сила, що майже тридцять років пригнічує Україну й «живе добра слава», слава старого козачого міста Чернігова.

В. Н.

Мапа України Боплана (1650 р.) Вороти — Чернігівщина.

НЕБЕЗПЕЧНИЙ ЖАРТ

«Ти знову говориш неправду, Петре!» — з огорченним говорив Том Стюарт спо-своїми синами.

«Я не брешу, я направді вів у школі: спокійно й переконливо твердив хло-пець, дивлячись просто у очі батькові: «І не розумію, як ти можеш брехати з таким спокоєм, якби це само собою розумілось! Пів-години тому я прихід-з міста, де я платив у школі оплату за тебе. Учителка жеж пітала, що це тобі знову сталося, що ти їх скіогодні не прий-шов до школи. Отже скіогодні ти не іншері ходив поза школу!»

Аж тепер спустив Петро очі й трохи заскорбивши. Не мав ніякого оправдання для себе.

«Десь колись піти поза школу — це не такий страшний гріх», — казав батько. «Я теж нераз такаробив. Але гірше є, що ти привикаєш до брехні, шукаш у ній порятунку в клопоті! Пам'ятай, Петре, що правда скоріше — чи пізніше — завжди вийде на верх. Так, як скіогодні. За кару не пойдеш на прохід, а підеш пішохід коней!»

Петро ще більше спустив голову: це було гірше, чим позаування.

Петро скінчив школу. Зі свідоцтвом у торбі він весело скочив на коня, що останній рік щодня чекав на нього перед школою.

Петро любив природу й простір, тому не Іхав просто додому, але, як це він дуже часто robив, забирившися у сторону гі-лісів, де він так радо грався в індіанців, чи мисливців. Тепер по закінченні школи він на хвилинку задумався над своїм майбутнім. Чи має він бути фармером, як батько? Чи піти кудися, у світ? Чи до близького бодай містечка? Як це було б гарно бути там шерифом», — приказували другим ...

Мов маленка хмарка перелетіла почерез біого голову думка: Що скажано бы на тє батько? Він тепер так часто йому докорінно за говореннями неправди! А воно то примисло — і весело! Петро нагадав собі, як минулых вакацій вівав у поле шериф і його поліційну стежку! Він ще й тепер сміявся, коли нагадав собі, як шериф зі стежкою летіли до фарму його батька, — бо він, Петро, одурив їх, що на фарму напали бандити! Правда тоді вже обійшлось без позуваньників (Петро ще й тепер почухався в потилицю!), але ж ще було воно весело!

Завернув коня і вертався додому. Вийхавши на рівнину, серед якої стояла ферма його батька, Петро пустився ристю, лобуючись теплими леготом, що пестів його обличчя. Наращ прудко затримав коня. З лівого боку фарми побачив групу іздів. Це не був шериф зі своюю стежкою ... Хто це, що так швидко летить до біого фарми? Яксьа дівина тригвата скочила його за сердце.

Роз'язка принесла швидкість, яким він сподідався: Вілі хмарки диму появивилися над головами іздів і за малесеньку хвилину він почув вистріли крісів.

Петро скакав яків. Не було сумніву, що він напад бандитів. «Поміч, треба прикладати поміч!» — блиснула думка в Петрові голові. Він нагальнно обернув коня, тиснув острогами і полегт, як ніхор.

«Шерифе, швидко, поміч! Бандити напали на нашу фарму!» — задиханий сривав Петро вже на порозі уруду.

Шериф усміхнувся, запалив спокійно пігарку і майже весело сказав:

«Ми це вже знаємо, хлопче!» Але потім гнівливо додав:

*) Начальник громади в Америці.

«Вітько повинен тобі ці жарти вже раз видіти з голови! А що, якби я так направду сталося якесь недостя? Що тоді буде з твоїм батьком, рідиною, фармою? Що?»

«Шерифе, присягаю, що кажу правду!» — зі слізами в очах і майже на колінах просив Петро.

«Минулого року ти так само присягаєш. І вже це знаю! Але, якби я тебе не знат, присягнув би, що це правда. Ти вмієш добре грати комедію!»

Петро затиснув зуби, щоб у голос не розплакатися. Тепер не міг він вже числити на нічно поміч: Всі його мали за звичайного брухна, який не вміє сказати слова правди ...

Скошив на коня і літів назад до батькової фарми. Зустріла його густа стрілляніна. Побачивши двіх мушків, зіскочив з коня, почав підповзати, витягнувши «Кольта» і потиснувши курок. Замок сухо тріснув, але револьвер не вистрілив: магазином був порожній ... Його ніхто не запримітив і не звертан на нього уваги. Він поволі підвісив і поплекався безпомічний у ліс.

Тяжко було йому на серці, коли пізно вже вертався додому. Ішов поволі, з острахом непевній, що побачить його очі. Але фарма стояла ціла й не спалена. На подвір'ї була звичайна метушиня, гамір. Всі голосько оповідали собі про ранішню пригоду. Ніхто не потерпів, бо напад відбито. Петро навіть не запримітив, що на будинках не видно слідів куль. Він ламав собі даремно голову, як це сталося, чи магазином його кольта був порожній?

Двадцять років — це довгий час за двадцять років неодно зміниться.

«Петре, скіогодні, коли я передаю тобі мою фарму, мушу тобі щось сказати. Чи пам'яташ ти напад на нас перед двадцятьма роками? Тоді, як ти закінчив саме школу?»

Петро пам'ятає. Він неспокійно вертався на кріслі і трохи почеворинув на згадку того дня.

«Це була тоді тільки гра, Петре. Я попросив моїх сусідів — і, думаю, вони добре відіграли Йї.»

Петро забув замкнути уста зі зловживання. Аж за хвилину він міг видобути зі себе слово:

«А шериф знає про те також?» — Батько притакнув.

«Гра мала великий успіх: від тієї днінни ти цілковіто змінисяєш!»

Петро з полегкістю усміхнувся. «Я тоді пізнала, що це значить, втратити довір'я у людей! Багато років треба було, щоб його наново здобути! ...»

«Тоді ти вперше у житті терпів за правду. І це помогло!» — закінчив старий фармер.

— А було це яких тридцять років тому. Можливо, що це їх скіогодні така гра неодніmu придалася би! — П —

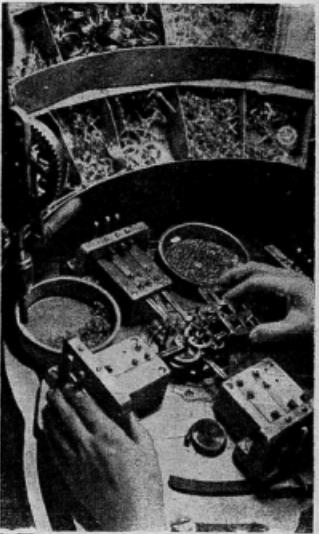
Що че паке?

1. Яка робота і в якій країні представлена на цьому фото?

2. З яких околиць Західної України це foto?

3. Що представлена на цьому foto?

Розгадки

із 2. ч. журналу п/я юнацтва «Молоде життя» травень 1948

1. Птаха представлена на foto — це пелікан. Йо на ногах сидить мале пеліканчи.
2. Суп сидить на купині, побудованій термітами.
3. На рентгенівському foto відфотографована морська мушля.

Kupok Filatelistam

Історія поштової марки

Вже в сіру давнину — в тодініх культурних країнах, як у Римі, Греції, Ассирії, Єгипті, Вавилонії і інших — існували доволі густа мережа, що ними ішли жваві, як на той час, дипломатичні і торговельні взаємності між цими країнами. Спеціальними підстанцями або їздіями передавали лише усні чи літером повідомлення, рапорти й накази здебільші державного або військового змісту. Згадати в тільки славний біг з-під Марата, коли бігуни принесли перші про перемогу грецького війська.

Дедалі життя конечність не тільки під час старинних держав, але теж і інших країн Европи та щоденні потреби їхніх мешканців стали вимагати досконалого налаштування зв'язків між містами та окремими державами. Виникли дру-

Перша британська поштова марка

карства і в зв'язку з цим швидко розповсюджене знання читання й писання створювали дуже добре умовини для пожвавлення взаємності між людьми. Появляються отож і постійні кур'єрські сполучення, фінансовані державами або містами чи купецькими об'єднаннями, які за відплату перевозять кур'єрами а згодом і спеціальними возами письмові повідомлення, все частіше теж і приватних людей.

З цього часу — тобто від XV століття — починаються ділти добре зорганізовані державні перевезові підприємства, найперше у Франції — за панування короля Людовика XI, і з XVI століття в Англії та Кільканадцять років пізніше в Німеччині, де пісарський привілей генерального постмайстра отримав Франц фон Турн, що йому Німеччині завдачі шинджік і високий розвиток поштової справи в своїй країні.

Водночас постаєтимуть тоді у різних державах перші поштові станції, що приймають різномірні посилки від мешканців за зложенням відповідних оплат, потверджуваних переважно витисненням на посилках різної форми печатки.

В 1563 році міська поштова станція в Парижі вводить паперові бандеролі з написом Port Payne, що іх налиплювали на посилках в доказ оплати встановленої тарифі. Ці бандеролі можна буде купувати за задалегідь і листи, обранковані ними, кидати в поштові скрині, що вже тоді будуть розкинені в різних дільницях міста. Ці бандеролі можна вважати за предтечу сьогоднішніх поштових марок, проте ще майже двісті років треба було чекати на появу правдиво поштової марки.

В 1818 році видано в Королівстві Сардинії державні конверти, що називалися «Carta postale bolota», на яких були над-

руковані різної форми штемплі з означенням вартості та з рисунком кур'єра з поштовою трубкою. Ці конверти з надрукованими штемпліми можна вважати дільничним етапом на шляху до постанки поштових марок.

Ідея поштової марки в сьогоднішньому вигляді належить з європейським друкарем Джеймсом Чамберсом, який в 1834 році передав відповідний проект лондонському поштовому управлінню, надсилаючи йому відповідно виконані у власній друкарні два зразки поштових марок. Ці зразки були двома незубкованими квадратними шматками гумованого паперу без рисунку, тільки з написами в обрамуванні, одні в формі квадрату, а друге у формі подвійного кола. Ідею Чамбера використав тільки згодом лондонський постмайстер та реформатор пошт у Великій Британії Роуланд Гіл.

В дні 6 травня 1840 року появляється в Лондоні за почином згаданого постмайстра перша в світі поштова марка за 1 пенін, чорна барвінка з прортетом англійської королеви Вікторії. Незабаром після цього, бо вже 1843 році випускають два швейцарські кантони Цюрих і Женева, а за океаном Бразилія свої перші поштові марки. За ними йдуть в коротких чи довших промежуках часу всі інші держави світу. В Росії і тим самим в Україні появилися перші поштові марки 1857 року за царя Олександра II, а в Галичині, що тоді була складовою частиною австрійської держави, сім років раніше, тобто в 1850 році, за пісара граніци Йосифа I.

Перші поштові марки Самостійної Української Держави, проектировані Юлієм Нарбутом, появилися в місці липня 1918 року в Києві, за гетьмана Павла Скоропадського. Перші поштові марки Західно-Української Республіки (галіцької області) видані дні 12 грудня 1918 року. Це були надрукі на тогоджих австрійських марках та одна оригінальна марка для рекомендованих (поручених) поштових посл效. Для Карпатської України вийшла перша в одинока марка 15 березня 1939 року в день відкриття Карпато-українського Сойму.

Ю. Максимчук.

Пам'яткова марка видана британською поштою з приводу XIV Олімпіади в Лондоні

Українські таборові марки з приводу століття «Весни Народів»

Українські таборові поштові марки в Регенсбурзі повідомляють нас, що віддала до друкарії зловісні нову серію марок, зложені із 4 купюр (вартості). Серія вийде вже не^е — приводу століття «Весни Н^о»

окту арт. мал. М. Вільчинські чотири головні макії українського народу в Гайдзі 1848 роком, а саме: польської газети «Зоря Галиція» національної Гвардії української організації

ТАБОРОВА ПОШТА

військового характеру, знесення кріпакства й освіння «Головної Руської Ради» — першої української політичної організації.

ТАБОРОВА ПОШТА

Репродукцію проектів подаємо на цьому місці.

Новинки української таборової пошти

Після грошової реформи в Німеччині Управа Українського Табору в Регенсбурзі вважала кончично доступністю обов'язкову досі поштову тарифу до нових умовін і водночас встановити іншу ціну для наявних ще запасів таборових поштових марок.

Зміні ціни переведено у формі надруків нової вартості на всіх десяти зубкованих і незубкованих купюрах другого випуску, що має за тематику народно-націю. Колишня вартість передруковано при тому двома різною величини позембрічками. Так постала силою умови нова серія таборових поштових марок, що буде цікавим документом перевіржених нами подій.

Передrukовано такі купюри:	
5 + 5 pf. на 2 пфеніги	(Живозелена)
5 + 5 pf. на 3 "	(темноzielena)
10 + 10 pf. на 5 "	(ліловобрунатна)
10 + 10 pf. на 8 "	(чорнофioletova)
15 + 15 pf. на 10 "	
20 + 20 pf. на 12 "	
30 + 20 pf. на 15 "	
40 + 30 pf. на 20 "	
50 + 50 pf. на 25 "	
1 + 10 pf. на 50 "	

Ціна цілої (передрукованої) серії зараз — 1.50 DM.

Крім цього передруковано ще чотири купюри третього випуску з історичними датами в той спосіб, що попередньо вартисть, яка була видрукована по обидвох дільницях країн марки, передрукована зірками, а між ними вміщено нову вартість — 50 pf.

Навіть вічність не може надолузити втрати однієї хвилини!

ТАБОРОВА ПОШТА

ТАБОРОВА ПОШТА

Репродукцію проектів подаємо на цьому місці.

Новинки української таборової пошти

Після грошової реформи в Німеччині Управа Українського Табору в Регенсбурзі вважала кончично доступністю обов'язкову досі поштову тарифу до нових умовін і водночас встановити іншу ціну для наявних ще запасів таборових поштових марок.

Зміні ціни переведено у формі надруків нової вартості на всіх десяти зубкованих і незубкованих купюрах другого випуску, що має за тематику народно-націю. Колишня вартість передруковано при тому двома різною величини позембрічками. Так постала силою умови нова серія таборових поштових марок, що буде цікавим документом перевіржених нами подій.

Передrukовано такі купюри:	
5 + 5 pf. на 2 пфеніги	(Живозелена)
5 + 5 pf. на 3 "	(темноzielena)
10 + 10 pf. на 5 "	(ліловобрунатна)
10 + 10 pf. на 8 "	(чорнофioletova)
15 + 15 pf. на 10 "	
20 + 20 pf. на 12 "	
30 + 20 pf. на 15 "	
40 + 30 pf. на 20 "	
50 + 50 pf. на 25 "	
1 + 10 pf. на 50 "	

Ціна цілої (передрукованої) серії зараз — 1.50 DM.

Крім цього передруковано ще чотири купюри третього випуску з історичними датами в той спосіб, що попередньо вартисть, яка була видрукована по обидвох дільницях країн марки, передрукована зірками, а між ними вміщено нову вартість — 50 pf.

Ю. М.

Для розбагати і науку!

Як зробити індіанське шатро "Tipi,"?

Щоб збудувати справжнє індіанське шатро «Tipi» — треба 50 метрів матерії (доброго грубого шаторного полотна), 100–110 см ширини. Звичайно, якщо хочемо мати шатро велике.

Будування шатра треба вести дуже точно й акуратно і на скажому поїті. Для спорудження можна вжити матеріалу й гіркої якості, наприклад кочів.

Порядок роблення шатра:

1. Урізати 5 кусків матерії довжиною 11,00, 10,80, 10,00, 8,55 і 6,50. Укладти їх так, як це показано на рисунку 1.

2. Відступити від 65 см від середини першого куска матерії і з допомогою

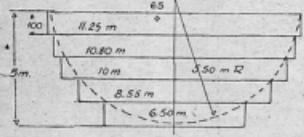

Рис. 1. Полотно, позначене до країння
О — звідси робимо півколо, променем 5,5 м

шнура зробити півколо з променем 5,50 мт. (o).

3. Сбрізати кусники поза лінією півколо.

4. Позиціювати всі 5 полотен в одну ціль. Про роботу можна зробити перед робленням півколо.

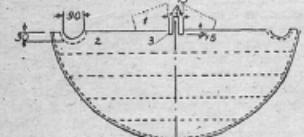

Рис. 2. Полотно позиційовано

1. Тут будуть пришити «віконниці». 2. Півмісячні вирізи. 3. Квадратові вирізи

5. Вирізати з боків два півмісяці. Відступити від краю 30 см. Глибина вирізу 30 см. Промір вирізу 90 см (Див. рисунок 2).

Посередині шатра зробити квадратові вирізи — 15 см широкі і 15 см глибокі. (Див. рисунок 2).

6. Вирізати два чотирокутники, як показано на рисунку 3. Це будуть «віконниці» для димної діри. Увага на розміри: Вокі — 30...10, 90 і 125 см.

7. Пришити «віконниці», як показано на рисунку 4. Притому вважати на одностайні проводження вирізів з боками в 125 см.

8. В гострому куті зробити закінчення для палиці. Рисунок 5.

9. Щіле шатро розмальовати олійними фарбами і прикрасити (Рисунок 5).

10. Щіле шатро обругити. Спід пришвати до досить гострого шнура.

Накрів шатра внизу зробити 22 міцних петельок на колики.

Під час монтування шатра треба пам'ятати, що індіанське шатро має форму піраміди. Роблять Й з 10 палиць. Вбрі вони з'єднані міцно добрим шнуром.

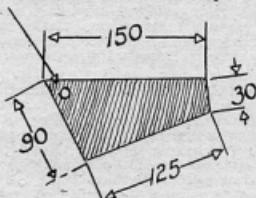

Рис. 3. «Віконниця» до димної діри.

Палиці довгі лише 7 метрів, не мусить бути всі одинаково довгі.

Дві різні палиці допомагають придеревувати «віконниці» димного вікна. Іх укладають зовнішні. Шнур поприкріплюється до віконниць. Довгі вони по 5 метрів (Рисунок 4).

Шатро готове. Вони може бути гарною пристрасою табору.

Ставимо його найкраще посередині табору і назначаємо для команданта табору.

І особисто вміщає у такому шатрі пластиикових гостей.

Невигоди шатра: досить тяжке, вимагає багато матеріалу, надто імпозантне і кожен заглядає до середини — думачо мабуть, що найде там справжнього житлового індіанника.

На всякий випадок, будувати його будете чи ні, зробіть завжди — у відповідь на це, якщо він буде зовсім сухий, то прі 10 %

вогкості буде 3350 кальорій, прі 20 % вогкості — 3200 кальорій, прі 30 % вогкості — 2900 кальорій і прі 50 % вогкості — 2450 кальорій.

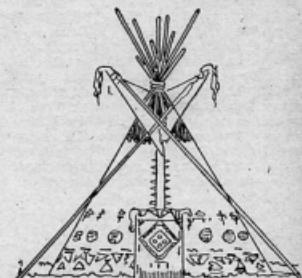

Рис. 5. Індіанське шатро
(1. закінчення для палиць)

ВСЬОГО ПОТРОХУ

Електрична загадка

На залізний прут намотано два дроти — получени між собою 1 з'єднані з батарікою елементів.

Як намагатися зів'язувати прута, коли кількість оборотів обидвох дротів буде одна-

кова? Де будуть бігунки? Що станеться, якщо кількість оборотів першого дрота буде значно більшою від скількості оборотів другого? Поясніть.

Д. Галанін

Вогкість дерев

Зрубане свіжо дерево має приблизно 50 % вогкості.

По 6 місяцях від зрубання 30—40 % вогкості, по році — 30—35 % і по 18 місяцях 15—25 % вогкості.

Якщо наприклад бук дає 4000 кальорій, коли він зовсім сухий, то прі 10 % вогкості він дає 3380 кальорій, прі 20 % вогкості — 3200 кальорій, прі 30 % вогкості — 2900 кальорій і прі 50 % вогкості — 2450 кальорій.

Кальорійність дерев

(Сухе дерево)

Сосна	4.700—4.500	кальорій
Бук	4.500—4.000	"
Береза	4.300—4.200	"
Ялиця	6.4.300	"
Дуб	6.4.100	"
Ясень	6.4.000	"
Клен	6.3.800	"

Рис. 4. Індіанська плахта перед монтуванням

1. Пришити «віконниці». 2. Півмісяці. 3. Петельки на колики. 4. Квадратові вирізи. 5. Зайди виходитиме дим. 6. Закінчення для

відніх пропорціях — модель такого шатра із папері, шматок, пічки із грубих ниток.

За «Vie des Bois», Boehnhold'a подав сктм. Л. Бачинський

Збиравочні і надсилачі пластового фільтру біору

старі (перештамповані) пластиуни і пластиуни з пластиуни розбудовувати пл. госпо-

У ШВАЙЦАРІЇ ВИГИБАЮТЬ БУЗЬКИ

Швайцарські орнітологи стверджують, що у Швайцарії вигибають бузьки (лелеки). В 1942 році було 6 гнізд, в лісах вивелося 22 молодих бузьки. З них 20 відлітіло до південної Африки. В 1946 році вивелося тільки 11 молодих бузьки і відлітіло з них десять. Орнітологи думають, що бузьки вигинуті зовсім, тому задумують «колонізувати» бузьків з інших країн.

Подав пл. сен. Да-Пе

З пластиового Хилта

А В ТАБОРИ У ВІНЦЕРІ . . .

Важкі кралі дону вдариють глуко об дерев'яні стіни бараку. й вистукують мотопісну медодас сліти.

Ці Вінцер вітає таборовичів рефенс-бурузької області.

Вантажні авті привезли сюди гурт розсмішників дівчат. То ж у Вінцері має відбутися вишкільний табір юнацьких і нонацьких впоряднінь.

Метущі, пісні, сміх. Упорядковуємо барак, розкладаємо ліжка, ділимось на партки й розходимся по кімнатах. До вечора розгосподарилися і хоч втомлені заспівали бальор таборове «Отче наш». У сні марились нам, що завтра буде сонце.

Але ж на завтра і позавтра і взагалі кожного дня було дону. Таборувати під шатрами так і не довелося. Замість іх нам барак — наша розібірка, наша краса. Крізь фантастично різьблений (тобто дірявий) стіни й дах спливало на нас свіже повітря і... холодний розсіп дону. Сливі в кожній кімнаті посудина, що в ней зловилися «доцівку». У стінах, чи пак перегородках велики ціліни й ми чули кожне слово й могли навіть розмовляти із сусідами. Що більше, чули, як нараджується бузава, що ночі задумує з нами... Не треба було навіть підслухувати.

Мандрувати — мандрували мало, але ж зате побільше вишили. Виводили ігри. Слухали методики УПІО і УПІН. Вона була гарним ліком на нашу нуду. Іноки тільки хотілися позіхати, але ж це була вина дощу, а не наша.

Та знову наша викладачка «зазя» — переміновалася в ліс, в стежі, поля — залежно від того, чого нам було треба до викладів картографії, таборництва й піонерки.

У хвилині дозвілля співали пісень — старих, знаможних пісень, то творили нові.

Якось пішав нам карний звіт. Подумайте тільки: дівчата було дуже весело і це — на молитви. Хтось хіхікнув — і булашіні Віра, Дада і Іванка мусили ставати до «карного звіту». Найріш було Віри, бо в неї не було начинки, а до «карного звіту» обов'язують повний виряд. Але наша Вірка — зарада пластунка: запакувала свою велетенське американське кер-пудло, виструнчилася з ним перед обозною й опісля бігала з ним навколо бараку, ніби грізна Валькірія. Із сміху ми плакали, заливалися рясніми слізами.

Одного ж дня усміхнулося нам таки сонце. Привітали його голосами а-а-а і вимовили дзвіл в командантікі піти в ліс на картографію. Соріентували карти, понарисували пляні стежок, вимірювали дороги і зовсім не заважали — чорних хмар, що вирили обрії. Заревали раптом громи, загравали блицавки і холодними струменями поллявся знову дону. Ми поховали наші пісцісади односторіні під куртками чи цельтами і — вернулися до тaborу.

Наша інтенданта дуже про нас дбалася. Раз нарила вісняні пластики з молоком, а раз без. То знову пластики з цукром на обід, а на вечерю — смажені, або зулу з пластиків і т. д. Одного дня склекла нам навіть чудові блі булочки... Та ледве ми розпочали пир, коли пані Командантка прислала нам «посланіє» від наших единого-

кровних братів із Ваєри. Поганали бо наші нещасні браття в доці, з—голоду вмирали, допомогти благали.

Прочитавши послання та поплакавши над долею єдинокровних — ми пластуни, приятельським въсю живущого, спакували величний пакунок для наших нещасних маркірантів усіх куренів і віддали йм на поталу навіть репетук нашіх біленьких булочек. То ж за них ми жгти раді були віддати, а не тільки булочки.

Так минали нам радісно дні і ми й не знали, коли прийшла хвилина прощання з табором. Хоч і до дону ми вже були

Пластушки сигналізують

Фото: З. Еліз

звички, але ж наприкінці посміхнулося нам було на мить сонце. Увечорі того дня запалили ми прощаальну ватру на руках близько замку. Голосною піснею попрощали дірязий барак, руїни, поля, де так гарно провели час.

Учасники

Ск.тм. Монін в пластовому товаристві при ватрі в Берхтесгадені

Старшопластунська зустріч у Регенсбургу

В дніях 29.—30. травня ц. р. відбулася в Регенсбургу зустріч трьох куренів старших пластунів «Чумаків», «Запорожців» і «Греських Орлів». Під час зустрічі оглянули пластиуни Ратісбону з ІІ старшинами будівліми й відому в цілій Німеччині Вальгалло.

Завданням зустрічі було пізнати себе взаємно й обмінятися думками на різni пластунові теми. Учасники зустрічі обговорювали між іншими можливості й способ започаткування літунського пластиування в УПУ. Дискутували навіть, що видавати в УПУ окремо літунського журналу.

З приходом зустрічі видано окремий картнест із гаслом «З нами Бог, з нами віра і сила!»

Ст. пластун з «Греських Орлів»

З життя українських пластунів у Фрайбурзі.

Після відвідин у шефі французьких окупантів військ ген. Кеніга в Ваден-Баден та в Гол. Квартрі ПРО й Відділу для ДП на французьку суму Німеччину, репрезентант Міжнародного Скавтського Бюро в Лондоні та його делегат для справ скавтів ДП на Німеччину мр. Монін, гостював діл 7. липня в українських пластиунів у Фрайбурзі.

На прийняття гостя відбулася зустріч репрезентантів Українського Пластиу, французького Відділу для справ ДП, чужинецьких скавтських організацій у французькій смузі, ІМКА, українського духовенства і громадянства. Зустріч влаштувало Уповноваження ГІС Р. Маринович. Після привітання підводівдала промовою мр. Монін. Він подав напримін побудови скавтського життя у французькій смузі Німеччини. З чергі відбулися виступи українських пластиунів і новаків.

Сокіл

«Кожен з нас, як однини, мусить зробити все можливе, щоб матеріально стати якнайбільш незалежним: вжити всієї своєї пластунової зарадності, щоб не стати тигarem для других, а наяваки, щоб заопанити сил та засобів для допомоги другим. Для нас — пластиунів першим об'єктом є допомогти нашій організації. Покладаємося на пластунову зарадність і добробут одинців — легко зайдемо вхід для організованого поборення сьогоднішніх тимчасових труднопопів нашого народу!»

Маркіранти Вілх Куренів
Васер, 11. липня 1948.
Слідуєть підписи
Вечесної Булаки і Шляхтного
Товариства.

Чи Ви вже читали?

A. Кащенко: З руїноване гнізда.

Повість.

Видання книжкового Товариства
«Універсальна Бібліотека». 1947.

З історією різних народів можна знайомитися з наукових праць або з мистецьких творів, що подають життя героїв на тлі дійсних історичних подій.

У слівовій літературі ряд письменників виводить події, яких беруть участь різні історичні постаті. Шотландський письменник Волтер Скотт, французький — Віктор Гюго, Олександр Дюма, німецький — Філіп Шілер у своїх творах замлювали різні події в історії своїх країн.

Читати такі книжки далеко легше, ніж сучаснувони твори. Користь від цього читання велика, бо ми яскравше уявляємо події, переживаючи разом з героями їхні «турботи» й радощі, легше запам'ятовуємо події або й написати певні історичні періоди ...

В українській літературі чимало «письменників» присвятили свої твори історії нашого народу. Тарас Шевченко, Панчо Куліш, Микола Костомарів, Іван Франко — ось славні імена тих, що перша дали зразки високомистецьких творів, побудованіх на тлі історичних подій.

З наших сучасних письменників визначився Андрій Кащенко (1858—1921), що написав багаті історичні повістей та оповідання.

Саме перед нами югої повість «Зруйноване гнізда» з часів зруйнування Запорізької Січі в 1775.

Автор виводить у своїй повісті старого запорізького Дмитра Валана, який, позбавившись у бою однієї рукі, залишивши він Січ і, оселівшись неподалік, живе щастливо, спокійно, у дослітах. Його улюблену доня одружується з молодим запорізьким Демком Рогозою, що не скотя після зруйнування Січі москальми переселяться з низовинами України до Туреччини, де засновувалася нова Січ. Старий Валан тяжко сумує за Січно. Він думав, що треба буде захищати її від останньої краплі кропи, бо «кров, пролита за рідний край, да парости й піде за собою поге життя».

Він передував лихо. Молоді козаки йдуть до Січі, щоб хоч подкінчиться, побачити славні міста. Тут — жахливі картина чілковитої руїни. Вони довідуються також, що неподалік від Січі ляється московський князь буде палац на запорізьких землях, «пожалуваних» йому від царіці Катерини ІІ.

Одного дня до садиби старого Валана підідждає ціла валка кріпаків з Москвицінами, переселеними князем на «його землі». На чолі цієї валки московський призначений (довірені особа князя). Він починає хазяйнувати на господарстві Валана, як у себе дома, і заявляє, що старий січовик та його родина за наказом царіці обслінені на кріпаків і мають робити на панцири. Обурюються вікрай, чуячи таке, козаки Москвалі кидаютися на них, зв'язують і — як «бунтівники» везуть до управителя. Там старого Валана за-

катовують на смерть різками. Катують теж і Демка, але він — сильніший — одужує і тікає, залишивши жінку з дитиною. Після низки пригод добирається він до Січі і просить козаків допомогти йому врятувати родину. Запорожці радо відгукуються і, хоч з величими труднощами, вратують сім'ю Демка, забира-

Група мюнхенських ст. пластунів у французькій смугі

фото: Ст. Кіц

На Гербъ Сильного войска ЕК:М: Запорозкого.

Кінці 17-го століття. З «Погреба чесного князя Григорія Дем'яна»
«На гербъ Тихого князя Григорія Дем'яна»
«Хотій ото готома Омініс сілкоти».

Штих із вірші «На герб Сильного Войска Запорозкого»

і сам герб з книжки Саковича
«На погреб Гетмана Сагайдачного»,
Київ, 1620 р.

ючи II та старих сусідів на нові вільні місця.

Книжку читається з неноснабдим інтересом. Вона яскраво малює життя козаків, руйнацію Січі, московські «порядки» на Україні, облуду, підстепництво, брехню «матушкі» цариці та II прихідниців.

Прочитавши про книжку повинен кожен український юнак.

Видано книжку охайні, добрий шрифт, чепурна обертка.

I. В.

З чужого гумору

Безвідів.

ЧИ ВИ ЗНАСТЕ,
ЩО «МОЛОДЕ ЖИТТЯ»
ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО
ЮНАЦТВА —
ЦЕ НАЙКРАЩИЙ, НАЙБАГАТИШИЙ
І НАЙДЕШЕВШИЙ
ЧАСОПИС ДЛЯ МОЛОДІ?

ПЛАСТУНКИ, ПЛАСТУНИ!

»МОЛОДЕ ЖИТТЯ«

Че Ваш часопис і Редакція хотіла б зробити його як найкращим пластовим часописом. Але ж для цього треба, щоб у часописі співпрацювали й Ви, надісланічи

свої статті, оповідання, нариси й поезії, описи майданчиків і зустрічей, фотографії і рисунки, дописи з пластових імперій - концертів, святкувань, і все те, що варто надрукувати в часописі!

Всі матеріали надсилайте на адресу Кооп. Пласт (Для «Молодого Життя» РЕГЕНСБУРГ, Гангоферзідлонг).

В кожній хаті — де

батько, мати, донька чи син
є пластунами,
Ви зустрінете

»МОЛОДЕ ЖИТТЯ«

Журнал Пластового Юнацтва!

ЛІСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

— Лі. — Широ дикуюмо за надісланій допис про Вашу подорож літаком до Канади. Надрукуємо в одному з чергових чисел. Просимо не забувати дикувати.

«Греки орли». — Допис друкуюмо. Окрему сторінку чи дві для справ літунського пластування віддамо дуже радо. Просимо надсилати матеріали.

Ст. пл. Я. П. — Широ дикуюмо за надісланий допис про белгійськими скавінгами. Надрукуємо в одному з чергових чисел. Сокіл. — Широ дикуюмо за надіслані матеріали. Допис друкуюмо. Просимо не забувати.

О. Коновал, Ельванген. — Ваші вірші отримали. Дикуюмо. Дякуйте. Пишіть.

Ст. пл. Юрій К. — Вашу статтю про виготовлення карт одержали. Використаємо. Пишіть.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ — журнал пластового юнацтва. Ліцензія № Атакас Філія. Редакція Колегія. Адреса редакції: Регенсбург, Гангоферзідлонг (Кооп. «Пласт»). Адреса видавництва: Альсгур, Кіланштадт.

Editor Dr. A. G. Figo!

„MOLODE ZYTTA“ / „YOUNG LIFE“. Ukrainian Magazin for Boy and girl Scouts München, Dachauer Str. 9/II. Authorisation No. UNDP 233, from 11. March 1948, Civil Affairs Division EUCOM. Circulation 3000. N/0398. 8, 48, 3500.